

TEMATICA
pentru examenul de licență
ISTORIE
Anul universitar 2023/2024
DISCIPLINE FUNDAMENTALE

ISTORIE VECHĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Principalele repere ale paleoliticului, neoliticului și eneoliticului din România.** Monografii de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetelor; habitat și organizarea așezărilor; analize comparate asupra uneltelor de cupru și distribuția spațială a acestora, metalurgia cuprului; cercetarea și valorificarea colecțiilor muzeale dedicate. Cercetări asupra istoricului arheologiei românești preistorice.
2. **Epoca bronzului pe teritoriul României.** Monografii de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetelor; habitat și organizarea așezărilor; depozite de bronzuri și tezaure de aur; metalurgia bronzului; cercetarea și valorificarea colecțiilor muzeale dedicate.
3. **Hallstatt-ul pe teritoriul României.** Monografii de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetelor; habitat și organizarea așezărilor; depozite de bronzuri și tezaure de aur; metalurgia fierului; cercetarea și valorificarea colecțiilor muzeale dedicate..
4. **Istoria politică a geto-dacilor în secolele IV î.Ch.-II d.Ch.:**-structura socială și formațiunile politice până la Burebista; formarea statului, politica internă și externă a lui Burebista; evoluții politice în spațiul geto-dacic după Burebista și până la Decebal; statul dac în vremea lui Decebal (conflictele cu romani din timpul lui Domitianus și consecințele lor, civilizația dacică în timpul domniei lui Decebal, războaiele dacice ale lui Traian)
5. **Viața cultural-religioasă în Dacia romană:** -limba și scrierea, arhitectura și urbanismul, artele plastice; cultele greco-romane, cultele orientale, celto-germanice, traco-moesice, religia populației autohtone, creștinismul în provinciile Dacia și Moesia în secolele I-III d. Hr.
6. **Organizarea administrativ-militară și istoria politică a provinciilor Dacia și Moesia Inferior:**- organizarea administrativă a celor două provincii în timpul lui Traian, reorganizarea administrativă operată de Hadrian, reorganizarea provinciilor dacice sub Marcus Aurelius; armata Daciei și a Dobrogei romane, structura, efectivele, dispunerea teritorială, rolul administrației și al armatei în dezvoltarea romanității carpatice; istoria politică a provinciilor Dacia și Moesia Inferior în timpul Antoninilor și Severilor.
7. **Grecia epocii arhaice (750-490 î. Hr):** evoluții social politice și economice în polisurile grecești (criza resurselor, legislatorii, tirania); marea colonizare greacă (cauze, etape, direcții și urmări); Sparta în epoca arhaică (organizarea socială și instituțiile politice, cuceriri și alianțe, civilizația spartană.); Atena în epoca arhaică (societatea și instituțiile politice până la reformele lui Solon, reformele lui Solon, tirania, reformele lui Clistene și drumul spre democrație).

8. **Sfârșitul regimului republican la Roma și nașterea Imperiului:** de la primul triumvirat la principatul lui Augustus: obiectivele și caracterul primului triumvirat, consulatul lui Caesar, cucerirea Galliei Comata, relansarea triumviratului în anul 56, consulatele lui Pompei și Crassus din anul 55, deteriorarea relațiilor dintre Pompei și Caesar, războiul civil și sfârșitul lui Pompei, dictatura lui Caesar; al doilea triumvirat, împărțirea provinciilor, Marcus Antonius în Orient, Octavian în Occident, conflictul dintre cei doi și sfârșitul războiului civil; principatul lui Augustus, geneza și caracterul noului regim, puterile lui Augustus, reformarea instituțiilor statului, renașterea culturală și religioasă.

Bibliografie

1. ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.
2. AUGÉ, M., *Religie și antropologie*, Ed. Jurnalul Literar, 1995.
3. BLOCH, R., COUSIN, J., *Roma și destinul ei*, vol. I - II, Ed. Meridiane, București, 1990.
4. BORDET, M., *Istoria Romei antice*, București, 1998.
5. BUTTIN, A.-M., *Grecia clasică*, București, 2000, 2007.
6. CARY, M., SCULLARD, H. H., *Istoria Romei, până la domnia lui Constantin*, București, 2008.
7. CHAMOUX, F., *Civilizația greacă*, I-II, București, 1985.
8. CONDURACHI, E., *Atlasul arheologic al României*, București, 1985.
9. DUMITRESCU, V., VULPE, Al., *Dacia până la Dromihete*, București, 1988.
10. GLOTZ, G., *Cetatea greacă*, Ed. Meridiane, București, 1992.
11. HUSZAR, A., *Din istoria Daciei Romane*, Cluj, 2002.
12. JEAN-NOËL, R., *Roma*, București, 2007.
13. LE GLAY, M., LE BOHEC, Y., VOISIN, J.-L., *Istorie romană*, București, 2007.
14. LÉVÊQUE, P., *Aventura greacă*, vol. I, II, București, 1998.
15. PETOLESCU, C. C., *Dacia și Imperiul Roman. De la Burebista până la sfârșitul Antichității*, București, 2000.
16. PETRESCU-DÂMBOVIȚA, M. și colaboratorii, *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995.
17. PIERRE, G., *Secolul lui Augustus*, București, 2002.
18. CRAWFORD M., *Roma republicană*, București, 1997.
19. POPA, D., *Istoria antică a României. Epoca romană în Dacia și Dobrogea, secolele I-III d. Hr.* (curs universitar), Sibiu, 2004.
20. URSULESCU, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 1998.

ISTORIE MEDIEVALĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Geneza universului medieval. Căderea Imperiului și cristalizarea statelor barbare, în contextul mării migrații germanice:** migrația goților, migrația longobarzilor.
2. **Ideea restaurării Imperiului Apusean în perioada medievală și conflictele pentru supremație dintre puterea laică și cea ecleziastică:** Imperiul carolingian, renașterea carolingiană, Imperiul ottonian, lupta pentru investitură).
3. **Cruciadele și urmările lor în plan spiritual, economic și politic (1098-1241):** premise politico-religioase, desfășurarea cruciadelor, urmările politice, culturale și

economice, apariția rolul ordinelor militare călugărești, deturnarea ideii de cruciadă și impactul asupra geo-politicii la nivelul Europei sud-estice.

4. **Apariția și evoluția Morții Negre în spațiul european (sec. XIV)**
5. **Apariția și răspândirea universităților în Europa medievală**
6. **Contrareforma**
7. **Reforma:** premise ale apariției reformei în Europa, Martin Luther ca reformator, principalele curente reformatoare în secolul al XVI-lea (lutheranism, calvinism).
8. **Perioada germanică în spațiul nord-dunărean: goții și gepizii – elemente de cultură materială**
  - a. Vizigoții: așezări și necropole. Tezaurul de la Pietroasa
  - b. Gepizii: așezări și necropole, mormintele princiare de la Apahida și Turda, fibula cu capete de ceapă de la Turda și teoriile cu privire la semnificația ei
9. **Avarii și slavii în spațiul românesc (sec. VII-IX):** avarii, slavii, bulgarii, biritualism și creștinism la sfârșit de mileniu I
10. **Arheologia secolului al X-lea în spațiul transilvan: arheologia pătrunderii maghiarilor în Transilvania** (Cronica Notarului Anonim, necropolele de la Biharea, Cluj-Str. Zapolya, Alba Iulia Stația de Salvare, Deva-Micro 15, Orăștie Dealul Pemilor X2, Arad-Vladimirescu)
11. **Invazia mongolă din 1241-1242 și efectele ei asupra provinciilor istorice românești:** a. derularea invaziei mongole, efecte pozitive și negative pe termen lung, diploma cavalerilor Ioaniți, războiul civil din Transilvania din a doua jumătate a secolului al XIII-lea)
12. **Constituirea voievodatului Moldovei (sec. XIII-XIV):** Berladnici și Bolohoveni, Dragoș și marca Moldovei, urmașii lui Dragoș, Bogdan I
13. **Constituirea voievodatului Țării Românești (sec. XIII-XIV):** Voievodatele lui Litovoi și Seneslau la sfârșitul secolului al XIII-lea, teorii privind descălecatul lui Negru Vodă, Basarab I
14. **Țara Românească în timpul lui Mircea cel Bătrân (1386-1418):** politica internă, politica externă
15. **Moldova în timpul lui Alexandru cel Bun (1400-1432):** politica internă, politica externă
16. **Ioan de Hunedoara și implicarea în acțiunile politice și militare de consolidare a granițelor creștinătății răsăritene împotriva expansiunii antiotomane.**
17. **Lupta antiotomană a Moldovei și Țării Românești în a doua jumătate a secolului al XV-lea**
  - a. Domniile lui Ștefan cel Mare, Bogdan III zis cel Chior
  - b. Domniile lui Vlad Dracul, Vlad Țepeș și Radu cel Mare

Bibliografie

1. ***, *Istoria Românilor*, vol. III-IV, București, 2001
2. BERGDOLT, Klaus, *Ciuma. Istoria Morții Negre*, Editura ALL, București, 2013.
3. BRĂTIANU, Gheorghe, *Tradiția istorică despre întemeierea voievodatelor românești*, București, 1987.
4. CARTWRIGHT, F., BIDDISS, M., *Bolile și istoria*, București, Editura BIC ALL, 2005.
5. CĂZAN, Florentina, *Cruciadele*, București, 1990
6. CHARLE, Christophe, VERGER, Jacques, *Istoria universităților*, Institutul European, Iași, 2001.

7. DRAGOTĂ, Aurel, *Aspecte de multiculturalitate spirituală. Rit și ritual funerar în Transilvania și în Europa centrală și de sud-est (secolele IX-XI p. Ch)*, Editura Altip, Alba Iulia, 2006
8. MADGEARU, Alexandru, *Românii în Cronica Notarului Anonim*, București, 2001
9. NAGLER, Thomas, NAGLER, Doina, DRAGOTĂ, Aurel, *Europa în secolele X-XVI*, Editura Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, Sibiu, 2007.
10. OȚETEA, Andrei, *Renașterea și Reforma*, București, 1968
11. PAPACOSTEA Șerban, *Romanii în secolul al XIII-lea. Intre Cruciata și Imperiul mongol*, București, 1997
12. PINTER, Zeno Karl, DRAGOTĂ, Aurel, ȚIPLIC, I. M., *Piese de podoabă și vestimentație la grupurile etnice din Transilvania (secolele VII-XII)*, Editura Altip, Alba Iulia, 2006
13. PINTER, Zeno Karl, ȚIPLIC, Ioan Marian, *Europa și Orientul Apropiat în evul mediu (secolele V-XIII)*, Alba Iulia, 2006
14. POP, Ioan Aurel, *Maghiarii și românii (sec. IX-XIV)*, Cluj-Napoca, 1997
15. POPA, Radu, *Țara Maramureșului*, București, 1979
16. POPA, Radu, *La începuturile Evului Mediu românesc. Țara Hategului*, București, 1988
17. RANDELL, K., *Reforma catolica si Contrareforma*, Editura BIC ALL, Bucuresti, 2001.
18. RUSU, Adrian Andrei, *Ioan de Hunedoara și românii din vremea lui*, Hunedoara, 1999
19. SĂLĂGEAN, Tudor, „*Terra ultrasilvana*”. *Structuri teritoriale și realități politice în nordul Transilvaniei în secolele IX-XI*, 2005
20. SĂLĂGEAN, Tudor, *Țara lui Gelou. Contribuții la istoria Transilvaniei de nord în secolele IX-XI*, Cluj-Napoca, ed. Argonaut, 2006
21. ȘTEFĂNESCU Ștefan, *Țara Românească, de la Basarab I "Întemeietorul" la Mihai Viteazul*, București, 1970
22. ȚIPLIC, I.M., *Contribuții la istoria spațiului românesc în perioada migrațiilor și evul mediu timpuriu (sec. V-XIII)*, Institutul European, Iași, 2005
23. ȚIPLIC, I.M., *Organizarea defensivă a Transilvaniei în evul mediu (secolele X-XIV)*, Editura Militară, București, 2006
24. VERGER, Jacques, *Universitățile în Evul Mediu*, Editura Polirom, Iași, 2019.
25. ZIMMERMANN, Harald, *Veacul întunecat*, București, 1983

ISTORIE MODERNĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. Secolul al XVIII-lea în Principatele Dunărene (instituirea regimului fanariot, activitatea reformatoare a lui Constantin Mavrocordat, problema orientală și memoriile boierești)
2. Secolul al XVIII-lea în Transilvania și Banat (instituirea regimului habsburgic, evoluția administrativă, politică, economică și confesională, Școala Ardeleană, Regimentele grănicerești, Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, Supplex Libellus Valachorum)
3. Revoluția de la 1848 în Țara Românească, Moldova și Transilvania. Condiționări europene. Asemănări și particularități ale programelor revoluționare.
4. Deceniul luptei pentru Unirea Principatelor (1849-1858).
5. Domnia lui Alexandru Ioan Cuza. Activitatea reformatoare.
6. Constituția de la 1866.

7. Războiul pentru independența României (1877-1878)
8. Consecințele regimului austro-ungar pentru românii din Transilvania.
9. Evoluția Regatului României între 1878-1914. Guvernările liberale și conservatoare. România și războaiele balcanice (1912-1913).
10. Cultura în spațiul românesc (1867-1916)
11. Revoluțiile burgheze ale perioadei 1648 -1918.
12. Europa în perioada de strălucire a Franței și a echilibrului puterilor continentale (1660-1789)
13. Europa „Sfintei Alianțe” și „deșteptarea popoarelor” (1815-1848)
14. De la națiuni la state (1848-1871)
15. Statele europene și SUA între 1871-1914.

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria Românilor*, vol. VI, VII, tom. I-II, București, 2002-2003.
2. Barber John R., *Istoria Europei moderne*, București, 1998.
3. Ioan-Aurel Pop, Maghiari Andras, Thomas Nagler, *Istoria Transilvaniei*, vol. II-III, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2003.
4. Berindei, Dan, *Epoca Unirii*, București, 1979.
5. Berstein S., Milza P., *Istoria Europei*, vol. III-IV, București, 1998.
6. Bichicean Gheorghe, *Introducere în istoria modernă universală*, Tg. Mureș, 2008.
7. Bolovan, Ioan, *Transilvania între Revoluția de la 1848 și Unirea din 1918*, Cluj-Napoca, 2000.
8. Ciachir N., *Istoria politică a Europei de la Napoleon la Stalin*, București, 1998.
9. Idem, *Istoria universală modernă*, vol. I-II, București, 1998.
10. Carpentier, Jean; Lebrun, François (coord.), *Istoria Europei*, Buc., 1997.
11. Chaunu, Pierre *Civilizația Europei clasice*, I-III, Buc., Meridiane, 1989.
12. idem, *Civilizația Europei în Secolul Luminilor*, I-II, Buc., Meridiane, 1986.
13. Djuvara Neagu, *Între Orient și Occident*, București, 2002.
14. Droz Jacques., *Histoire diplomatique de 1648 à 1919*, Paris, 1972.
15. Gaillard J.M., Rowley A., *Istoria continentului european*, București, 2001.
16. Giurescu, Constantin, *Viața și opera lui Cuza Vodă*, București, 2000.
17. Jelavich, Barbara, *Istoria Balcanilor*, vol. I, Iași, 2000.
18. George J. Jewsbury, *Anexarea Basarabiei la Rusia, 1774-1828*, Iași, 2003.
19. Kellogg, Frederick, *Drumul României spre independență*, Iași, 2002.
20. Maior, Liviu, *Habsburgi și români. De la loialitatea dinastică la identitate națională*, București, 2006.
21. Milza, Pierre, *Les relations internationales de 1811 à 1914*, A. Colin, Paris, 1990.
22. Mousnier, Roland, *Monarhia absolută în Europa din secolul al V-lea până în zilele noastre*, Buc., Corint, 2000.
23. Pavel, Teodor, *Între Rusia țarilor și Germania wilhelmiană*, Cluj-Napoca, 1996.
24. Pavlovich, Stevan, *Istoria Balcanilor, 1804-1945*, București, 2002.
25. Racovițan, Mihai, *Alexandru Vaida Voevod între Memorandum și Trianon, 1892-1920*, Sibiu, 2000.
26. Stan Apostol, *Revoluția de la 1848 în Țara Românească. Boieri și țărani*, București, 1998.
27. Suciu, Dumitru, *Monarhia și făurirea României Mari*, București, 1997.
28. Tilly Ch., *Revoluțiile europene (1492-1992)*, București, 2002.

Istorie universală și a României în secolul XX

1. Primul Război Mondial (1914-1918).
2. România și Conferința de Pace de la Paris (1919 - 1920).
3. Economia României între cele două războaie mondiale (1919-1939). Caracteristici.
4. Sistemul politic din România în perioada monarhiei constituționale (1918- februarie 1938):
5. Politica externă a României între cele două războaie mondiale (1919-1939).
6. Regimul monarhiei autoritare (10 februarie 1938 – 6 septembrie 1940).
6. Regimul politic din România în perioada septembrie 1940 – august 1944:
7. România în cel de-al Doilea Război Mondial (iunie 1941 - mai 1945):
8. Drumul PCR spre putere. Premisele interne și externe ale instaurării regimului comunist din România în anii 1944-1947.
9. Instituționalizarea regimului comunist – adoptarea Constituției din aprilie 1948. Restructurarea Partidului Muncitoresc Român 1948-1952. Luptele pentru putere în cadrul PMR.
10. Transformări economice din România în primii ani ai regimului – stabilizarea și naționalizarea.
11. Colectivizarea agriculturii în România 1949-1962. Industrializarea forțată din România anilor 50.
12. Represiunea comunistă și securitatea. Regimul concentraționar din România.
13. Politica internă și externă în timpul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej.
14. Politica internă și externă a regimului Nicolae Ceaușescu 1972-1989.
15. Marile democrații în perioada interbelică: Franța; Marea Britanie; S.U.A.
16. Regimurile totalitare în perioada interbelică: Rusia Sovietică - U.R.S.S.; Italia fascistă; Germania nazistă.
17. Lumea în anii celui de-al Doilea Război Mondial: Începutul războiului; Atacarea URSS, frontul de Est; Debarcarea, frontul de Vest; Războiul din Pacific; Regimul de dominație al puterilor ocupante; Relațiile internaționale.
18. Lumea în anii postbelici: Instaurarea regimurilor comuniste; Războiul Rece; Prăbușirea regimurilor comuniste.

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria românilor*, vol. VIII, IX, X, Editura Enciclopedică, București, 2003, 2008, 2013
2. xxx, *Istoria secolului XX*, vol. I – III, coord. Serge Berstein și Pierre Milza, Ed. ALL, București, 1998
3. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Ed. Enciclopedică, București, 1999
4. Berstein, S., Milza, P., *Istoria Europei*, vol.V, *Secolul XX*, Institutul European, Iași, 1998
5. Bold, Emilian, Ciupercă, Ion, *Europa în derivă (1918-1940). Din istoria relațiilor internaționale*, Iași, 2002
6. Boniface, Pascal, *Relațiile Est-Vest în perioada 1945-1991*, Institutul European, Iași, 1999
7. Brendon, Vyvyan, *Primul Război Mondial*, Editura BIC ALL, București, 2003
8. Courtois, Stephane, Werth, Nicolas, Panné, Jean-Louis, ș.a., *Cartea neagră a comunismului. Crime, teroare, represiune*, Ed.Humanitas, București, 1999

9. Crampton, R.J., *Europa Răsăriteană în secolul al XX-lea ... și după*, Curtea Veche, București, 2002
10. Deletant, Dennis, *România sub regimul comunist*, Ed. Fundatia Academia Civică, București, 1997.
11. Deletant, Dennis, *Teroarea comunista in Romania: Gheorghiu-Dej si statul politienesc, 1948-1965*, Polirom, Iași, 2001.
12. Duroselle, Jean-Baptiste, *Istoria relațiilor internaționale*, vol. I, 1919-1947, Ed. Științelor Sociale și Politice, București, 2006
13. Duroselle, Jean-Baptiste, Andrè Kaspi, *Istoria relațiilor internaționale*, vol. II, 1948- până în zilele noastre, Ed. Științelor Sociale și Politice, București, 2006
14. Gaddis, John Lewis, *Războiul Rece*, Editura RAO, 2009.
15. Henry Kissinger, *Diplomația*, All, București, 1998.
16. Hitchins, Keith, *România, 1866 – 1947*, ed. a 2-a, București, 1998
17. Ionescu, Ghiță, *Comunismul în România*, Ed. Litera, București, 1994
18. Ionescu-Gură, Nicoleta, *Stalinizarea României 1948-1950*, București, 2005
19. Jelavich, Barbara, *Istoria Balcanilor*, vol. II, Institutul European, Iași, 2000
20. Kligman, Gail, Verdery, [Katherine, Țăranii sub asediu. Colectivizarea agriculturii în România \(1949-1962\)](#), Iași, Polirom, 2015
21. Liddell, Hart B.H., *Istoria celui de-al Doilea Război Mondial*, vol. I-II, București, Ed. ALL, Ed. Orizonturi, București (1998)
22. Michel, Henri, *Al Doilea Război Mondial*, Editura Corint, București, 2001.
23. *Politica externă comunistă și exil anticomunist*, nr. special al „Anuarului de Istorie Recentă”, vol. II, 2003
24. Radu, Sorin, *Electoratul din România în anii democrației parlamentare (1919-1937)*, Institutul European, Iași, 2004
25. Renouvin, P., *Primul Război Mondial*, Editura Corint, București, 2006
26. Soulet, Jean-François, *Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre*, Ed. Polirom, Iași, 1998
27. Soulet, Jean-François *Istoria Europei de Est de la al doilea război mondial până în prezent*, Polirom, Iași, 2008
28. Tismăneanu, Vladimir, *Reinventarea politicului. Europa răsăriteană de la Stalin la Havel*, Polirom, Iași, 1997
29. Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate. O istorie politică a comunismului românesc*, Iași, Polirom, 2005
30. Tismăneanu, Vladimir (coord.), *Raport final al comisiei prezidențiale privind analiza dictaturii comuniste din România*, București, 2006, www. Presidency.ro

TEMATICA¹
pentru examenul de licență
STUDIUL PATRIMONIULUI ȘI MANAGEMENTUL BUNURILOR
CULTURALE
Anul universitar 2023/2024

I. TEMATICĂ ISTORIE

ISTORIE VECHĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Principalele repere ale paleoliticului, neoliticului și eneoliticului din România.** Monografiile de cultură, grupuri culturale, sit, localitate; repertoriul descoperirilor pe o arie dată; cronologie relativă și absolută; tehnologia uneltelor și armelor; tipologia ceramicii; viața religioasă și tipologia statuetei; habitat și organizarea așezărilor; analize comparate asupra uneltelor de cupru și distribuția spațială a acestora, metalurgia cuprului; cercetarea și valorificarea colecțiilor muzeale dedicate. Cercetări asupra istoricului arheologiei românești preistorice.
2. **Istoria politică a geto-dacilor în secolele IV î.Ch.-II d.Ch.:**-structura socială și formațiunile politice până la Burebista; formarea statului, politica internă și externă a lui Burebista; evoluții politice în spațiul geto-dacic după Burebista și până la Decebal; statul dac în vremea lui Decebal (conflictele cu romani din timpul lui Domitianus și consecințele lor, civilizația dacică în timpul domniei lui Decebal, războaiele dacice ale lui Traian) .
3. **Istoria Egiptului antic:** evoluție istorică, viața de zi cu zi, rit și ritual funerar, cultură și arhitectură.

Bibliografie

1. ***, *Istoria românilor*, vol. I-II, București, 2001.
2. AUGÉ, M., *Religie și antropologie*, Ed. Jurnalul Literar, 1995.
3. CONDURACHI, E., *Atlasul arheologic al României*, București, 1985.
4. DUMITRESCU, V., VULPE, Al., *Dacia până la Dromihete*, București, 1988.
5. PETRESCU-DĂMBOVIȚA, M. și colaboratorii, *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, București, 1995.
6. URSULESCU, N., *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 1998.
7. Daniel C., *Artă egipteană și civilizațiile mediteraneene*, București, 1980.
8. Daniel C., *Cultura spirituală a Egiptului antic*, București, 1985.
9. Lalouette C., *Civilizația Egiptului antic*, 2 vol., București, 1987.

ISTORIE MEDIEVALĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Geneza universului medieval. Căderea Imperiului și cristalizarea statelor barbare, în contextul mării migrații germanice:** migrația goților, migrația longobarzilor.
2. **Ideea restaurării Imperiului Apusean în perioada medievală și conflictele pentru supremație dintre puterea laică și cea ecleziastică:** Imperiul carolingian, renașterea carolingiană, Imperiul ottonian, lupta pentru investitură).

---

¹ Va fi extras un subiect din secțiunea I. Tematică istorie și unul din secțiunea II . Patrimoniu.

3. **Cruciadele și urmările lor în plan spiritual, economic și politic (1098-1241):** premise politico-religioase, desfășurarea cruciadelor, urmările politice, culturale și economice, apariția rolului ordinelor militare călugărești, deturnarea ideii de cruciadă și impactul asupra geo-politicii la nivelul Europei sud-estice.
4. **Arheologia secolului al X-lea în spațiul transilvan: arheologia pătrunderii maghiarilor în Transilvania** (Cronica Notarului Anonim, necropolele de la Biharea, Cluj-Str. Zapolya, Alba Iulia Stația de Salvare, Deva-Micro 15, Orăștie Dealul Pemilor X2, Arad-Vladimirescu)
5. **Constituirea voievodatului Moldovei (sec. XIII-XIV):** Berladnici și Bolohoveni, Dragoș și marca Moldovei, urmașii lui Dragoș, Bogdan I
6. **Constituirea voievodatului Țării Românești (sec. XIII-XIV):** Voievodatele lui Litovoi și Seneslau la sfârșitul secolului al XIII-lea, teorii privind descălecatul lui Negru Vodă, Basarab I

Bibliografie

1. ***, *Istoria Românilor*, vol. III-IV, București, 2001.
2. BRĂȚIANU, Gheorghe, *Tradiția istorică despre întemeierea voievodatelor românești*, București, 1987.
3. CĂZAN, Florentina, *Cruciadele*, București, 1990.
4. MADGEARU, Alexandru, *Românii în Cronica Notarului Anonim*, București, 2001
5. NAGLER, Thomas, NAGLER, Doina, DRAGOTĂ, Aurel, *Europa în secolele X-XVI*, Editura Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, Sibiu, 2007.
6. OȚETEȘA, Andrei, *Renașterea și Reforma*, București, 1968
7. PAPACOSTEA Șerban, *Românii în secolul al XIII-lea. Între Cruciată și Imperiul mongol*, București, 1997.
8. PINTER, Zeno Karl, ȚIPLIC, Ioan Marian, *Europa și Orientul Apropiat în evul mediu (secolele V-XIII)*, Alba Iulia, 2006.
9. POPA, Radu, *La începuturile Evului Mediu românesc. Țara Hategului*, București, 1988
10. SĂLĂGEAN, Tudor, „*Terra ultrasilvana*”. *Structuri teritoriale și realități politice în nordul Transilvaniei în secolele IX-XI*, 2005.
11. SĂLĂGEAN, Tudor, *Țara lui Gelou. Contribuții la istoria Transilvaniei de nord în secolele IX-XI*, Cluj-Napoca, ed. Argonaut, 2006.
12. ȚIPLIC, I.M., *Contribuții la istoria spațiului românesc în perioada migrațiilor și evul mediu timpuriu (sec. V-XIII)*, Institutul European, Iași, 2005.
13. ZIMMERMANN, Harald, *Veacul întunecat*, București, 1983.

ISTORIE MODERNĂ UNIVERSALĂ ȘI A ROMÂNIEI

1. **Secolul al XVIII-lea în Principatele Dunărene (instituirea regimului fanariot, activitatea reformatoare a lui Constantin Mavrocordat, problema orientală și memoriile boierești)**
2. **Secolul al XVIII-lea în Transilvania și Banat (instituirea regimului habsburgic, evoluția administrativă, politică, economică și confesională, Școala Ardeleană, Regimentele grănicerești, Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan, Supplex Libellus Valachorum)**
3. **Europa în perioada de strălucire a Franței și a echilibrului puterilor continentale (1660-1789)**

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria Românilor*, vol. VI, București, 2002-2003.
2. Ioan-Aurel Pop, Maghiari Andras, Thomas Nagler, *Istoria Transilvaniei*, vol. II, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2003.
3. Berstein S., Milza P., *Istoria Europei*, vol. III, București, 1998.
4. Bichicean Gheorghe, *Introducere în istoria modernă universală*, Tg. Mureș, 2008.
5. Ciachir N., *Istoria universală modernă*, vol.I, București, 1998.
6. Carpentier, Jean; Lebrun, François (coord.), *Istoria Europei*, Buc., 1997.

Istorie universală și a României în secolul XX

- 1. România în perioada interbelică (România și Conferința de Pace de la Paris: 1919 - 1920; Sistemul politic din România în perioada monarhiei constituționale: 1918 - februarie 1938; Regimul monarhiei autoritare: 10 februarie 1938 – 6 septembrie 1940; Politica externă a României între cele două războaie mondiale).**
- 2. Regimul politic din România în perioada septembrie 1940 – august 1944:**
- 3. Marile democrații în perioada interbelică: Franța; Marea Britanie; S.U.A.**
- 4. Regimurile totalitare în perioada interbelică: Rusia Sovietică - U.R.S.S.; Italia fascistă; Germania nazistă.**

Bibliografie:

1. xxx, *Istoria românilor*, vol. VIII, IX, Editura Enciclopedică, București, 2003, 2008, 2013.
2. xxx, *Istoria secolului XX*, vol. I, coord. Serge Berstein și Pierre Milza, Ed. ALL, București, 1998.
3. Bold, Emilian, Ciupercă, Ion, *Europa în derivă (1918-1940). Din istoria relațiilor internaționale*, Iași, 2002.
4. Crampton, R.J., *Europa Răsăriteană în secolul al XX-lea ... și după*, Curtea Veche, București, 2002.
5. Hitchins, Keith, *România, 1866 – 1947*, ed. a 2-a, București, 1998.
6. Jelavich, Barbara, *Istoria Balcanilor*, vol. II, Institutul European, Iași, 2000.

II. TEMATICĂ PATRIMONIU

- 1. Patrimoniul arhitectonic și artistic în lumea antică;**
- 2. Patrimoniul numismatic antic pe teritoriul României;**
- 3. Patrimoniul arhitectural medieval din România;**
- 4. Patrimoniul arheologic;**
- 5. Patrimoniul arhivistic;**
- 6. Metode și tehnici de cercetare a patrimoniului;**
- 7. Sursa vizuală ca sursă istorică.**

Bibliografie:

1. Drimba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I-IV, București, 1998;
2. Ginouves, Rene, *Arta greacă*, București, 1992;
3. Niels Hannestad - Monumentele publice ale artei romane, București, 1989;
4. Constantin Preda - Monedele Geto Dacilor, București, 1973;
5. Constantin Preda, *Istoria monedei în Dacia preromană*, București, 1998;
6. Oltea Dudău, *Circulația monetară în castrele de trupe auxiliare din provincia Dacia*, Timișoara, 2006;
7. Viorel Petac, *Aspecte ale circulației monetare în Dacia Romana*, Wetteren, 2010;
8. Ioan Albu, *Științele auxiliare ale istorie*, curs online ULBS;
9. Ioan Albu, *Memoria epigrafică în Europa centrală și de sud-est (evul mediu și epoca premodernă)*, Sibiu, 2014;
10. Ionică Lucian, *Imaginea vizuala : Aspecte teoretice*, [Editura Marineasa](#), Timișoara, 2000;
11. Petcu, Marian, *O istorie ilustrată a publicității românești*, [Editura Tritonic](#), București, 2002;
12. Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Arhitectură. Urbanism. Restaurare*, Editura Tehnică, (1995), 1996;
13. Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Istoria arhitecturii în România*, București, Editura Tehnică, 1981;
14. *Tendințe curente în protejarea patrimoniului arheologic în România și Republica Moldova*, ed. S. Musteață, 2016, Ed. Arc, Chișinău-Iași;
15. *Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural în România*, ed. Sergiu Musteață, 2014, Ed. Arc, Chișinău-Iași;
16. Corina Borș, *Protejarea patrimoniului arheologic din România, Despre situri și monumente arheologice din perspectiva evoluției cadrului legislativ european*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2014;
17. *Combaterea Criminalității Contra Patrimoniului Arheologic Fightig The Criminality Against The Archaeological Haritage*, Patrimonium, ed. Aug. Lazăr, B. Lippitz, P. Ferri, Marius-Mihai Ciută , București: Lumina Lex, 2008;
18. *Combaterea criminalității contra Patrimoniului Cultural European / Combating the Criminality Against the European Cultural Heritage*, Patrimonium II, ed. Aug. Lazăr, J. Varvaele, P.G. Ferri, S. Alămoreanu, C. Găzdac, Marius-Mihai Ciută, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2009;
19. *Combaterea Traficului cu bunuri culturale - Recuperarea trecutului - Fighting the Trafficking in Cultural Goods- Recovering the Past - Patrimonium III*, ed. Aug. Lazăr, S. Alămoreanu, Marius-Mihai Ciută, București, 2013, Universul Juridic;
20. Virgil Vătășianu, *Istoria artei feudale în Țările Române*, Ed. Academiei, București, 1959;
21. Vasile Drăguț, *Arta gotică în România*, Ed. Meridiane, București, 1979;
22. Gh. Curinschi Vorona, *Istoria arhitecturii în România*, Ed. Tehnică, București, 1981.

**TEMATICĂ EXAMEN LICENȚĂ
CONSERVARE ȘI RESTAURARE²
Anul universitar 2023/2024**

TEMATICĂ I - ISTORIA ARTEI

1. Theodor Aman
2. Nicolae Grigorescu
3. Ștefan Luchian
4. Constantin Brâncuși
5. Nicolae Tonitza
6. Leonardo da Vinci
7. Peter Paul Rubens
8. Francisco Goya
9. Vicent van Gogh
10. Pablo Picasso

Bibliografie

1. Adriana Botez Crainic, *Arta formei*, 1993;
2. Cornel Crăciun, *Teme și motive în pictura românească*, Sibiu, 2004;
3. Amelia Pavel, *Pictura românească interbelică*, București, 1996
4. George Oprescu, *Pictura românească în secolul al XIX-lea*, București, 1984;
5. George Oprescu, *Sculptura românească*, ed. a II-a, București, 1965.
6. Patricia Fride-Carrasat, *Maeștrii picturii*, Oradea, 2004
7. Patricia Fride-Carrasat, Isabelle Marcade, *Curenți în pictură*, Oradea, 2001
8. Ernst Gombrich, *O istorie a artei*, București, 2015
9. George Oprescu, *Manual de istoria artei*, București, 1985-1986
10. Fred Berence, *Renașterea italiană*, vol I și II, București, 1969.
11. Michael White, *Leonardo da Vinci: biografia unui geniu*, București, 2010.
12. John Rupert Martin, *Barocul*, București, 1982

TEMATICĂ II - DISCIPLINE DE SPECIALITATE

1. Conservarea-restaurarea: aspecte și definiții (Norme, ICOM-CC, ECCO).
2. Patrimoniul cultural: definire și categorii.
3. Principiile conservării-restaurării.
4. Umiditatea relativă și temperatura inadecvată (definiții, metode de măsurare, valori recomandate, prevenire și combatere).
5. Lumina (definiții, metode de măsurare, valori recomandate, aspecte privind expunerea și depozitarea).
6. Biodăunătorii (principalii biodăunători, prevenire, detectare și combatere).
7. Poluanții și contaminanții (poluanții atmosferici și interni: evitare, prevenire și combatere).
8. Disocierea (definiție, prevenire, etichetarea și inventarierea patrimoniului).
9. Forțele fizice (ambalarea, manevrarea și transportul obiectelor de patrimoniu) .

---

² Examen scris cu două subiecte unul din **Tematica I-Istoria artei** și celălalt din **Tematica II-DISCIPLINE DE SPECIALITATE**

10. Prevenirea dezastrelor (calamități naturale, incendii, planul de prevenire a dezastrelor).

Bibliografie:

1. Cesare Brandi (1996) *Teoria Restaurării*, Ed. Meridiane, București.
  2. Lupu, M.; Crețu I. (2012) Norme, principii și coduri etice în conservare-restaurare. în *Caietele restaurării Humor 2012*, Ed. ACS, București, pp. 40-46.
  3. ***Hotărârea nr. 1546 din 18 decembrie 2003 pentru aprobarea Normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, în *Monitorul Oficial* nr. 58 din 23 ianuarie 2004
  4. ***Legea nr. 182/25 oct.2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, în *Monitorul Oficial*, Partea I, an 12, nr. 530, vineri 27 oct. 2000, p. 1-12
  5. Codul deontologic ECCO (2003)
  6. Guttman, Marta (ed.) (2009) *Tendențe în Conservarea Preventivă - Articole selectate din literatura de specialitate internațională*, Editura ASTRA MUSEUM, Sibiu, 2009
  7. *Ten agents of deterioration*, disponibil pe pagina <https://www.canada.ca/en/conservation-institute/services/agents-deterioration.html> (unele traduse pe pagina <https://conservarepreventiva.wordpress.com/> ambele pagini accesate în 11 nov. 2022)
  8. Moldoveanu A. (2010) *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, București.
  9. Ryhl-Svendson, M (2018) Poluarea aerului în clădiri muzeale, în *Caietele restaurării 2018*, pp. 10-22.
  10. Querner, P. (2018) Implementarea unui nou concept de gestiune integrată a dăunătorilor, în *Caietele restaurării 2018*, pp. 22-32.
  11. Thomson, Garry (2003) *The Museum Environment*, Ed. Butterworth-Heinemann, London
- D. Pinniger (2015) *Integrated Pest Management for Cultural Heritage*, Ed. Archetype

Teologie Protestantă Pastorală (în limba germană)

Themen für die Lizenzprüfung / Teme pentru examenul de licență 2023-2024

I. Bibelwissenschaften / Exegeză și teologie biblică

1. Biblische Schöpfungstheologien in Grundzügen
2. Einheit und Einzigkeit Gottes unter Einbeziehung des trinitarischen Gedankens
3. Gottes Allmacht und das Verhältnis des Christentums zu anderen Religionen
4. Die Psalmen als biblisches Buch und als Gebetbuch der urchristlichen Gemeinde
5. Gottes Gerechtigkeit und die Antwort des Menschen
6. Todes- und Jenseitsvorstellungen im Alten und Neuen Testament
7. Bundestheologie im Alten und Neuen Testament
8. Der richtende und rettende Gott
9. Von der Zeit zur Ewigkeit. Vorstellungen von Zeit in biblischer Perspektive
10. Auferstehung - ein rein neutestamentlicher Gedanke?
11. Kennzeichen und Funktion der Prophetie nach alt- und neutestamentlichem Verständnis
12. Der Exodus als grundlegendes Heilsereignis Israels und seine Wirkungsgeschichte
13. Das Königtum Gottes im Alten und Neuen Testament
14. Biblische Opfertheologie

Literatur:

1. Reinhard Feldmeier, Hermann Spieckermann (Hg.), Der Gott der Lebendigen. Eine biblische Gotteslehre, Topoi biblischer Theologie 1, Tübingen 2011
2. Ferdinand Hahn/Hans Klein, Die frühchristliche Prophetie. Ihre Voraussetzungen, ihre Anfänge und ihre Entwicklung bis zum Montanismus. Eine Einführung, Biblisch-Theologische Studien 116, Neukirchen 2011
3. Annette Merz, Gerd Theißen, Der historische Jesus. Ein Lehrbuch, 2011
4. Joseph Blenkinsopp, Geschichte der Prophetie in Israel: von den Anfängen bis zum hellenistischen Zeitalter, 1998
5. Philipp Vielhauer, Geschichte der urchristlichen Literatur. Einleitung in das Neue Testament, die Apokryphen und die Apostolischen Väter, Berlin/New York 1975
6. Udo Schnelle, Paulus. Leben und Denken, Berlin/New York 2003
7. Ina Willi-Plein, Opfer und Kult im alttestamentlichen Israel, Stuttgart 1993
8. Walter Dietrich, Christian Link, Die dunklen Seiten Gottes, Bd. 1: Willkür und Gewalt, Neukirchen 2009
9. Walter Dietrich, Christian Link, Die dunklen Seiten Gottes, Bd. 2: Allmacht und Ohnmacht, Neukirchen 2009
10. Thomas Römer u.a. (Hg.), Einleitung in das Alte Testament: Die Bücher der Hebräischen Bibel und die alttestamentlichen Schriften der katholischen, protestantischen und orthodoxen Kirchen, Zürich 2013
11. Hans Joachim Kraus, Theologie der Psalmen, BK.AT, Neukirchen ³2003
12. Ulrich Luz, Theologische Hermeneutik des Neuen Testaments, Neukirchen 2014
13. Ferdinand Hahn, Theologie des Neues Testaments I und II, Tübingen 2002

II. Systematische Theologie / Teologie sistematică (dogmatică și etică)

Dogmatik:

1. Offenbarung, Schrift, Wort Gottes – Quellen der Dogmatik
2. Christologie und Versöhnungslehre bei Anselm von Canterbury, Martin Luther und Friedrich Schleiermacher

3. Christus: wahrer Mensch und wahrer Gott
4. Gottebenbildlichkeit des Menschen
5. Sünde (und Erbsünde) in der Tradition und in heutiger Verantwortung
6. Rechtfertigung und Heiligung im Gespräch zwischen den Konfessionen
7. Ekklesiologie: die vier Wesensmerkmale der Kirche im Nicaenum und die *notae ecclesiae*
8. Die Leuenberger Konkordie und das evangelische Modell der Einheit der Kirche
9. Das Verständnis des Amtes in der evangelischen und der katholischen und/oder orthodoxen Kirche

Ethik:

10. Klassische philosophische Ethik: Aristoteles und Stoa
11. Pflichten-, Tugend- und Güterethik: unterschiedliche Konzepte und deren Stärken und Schwächen.
12. Die ethische Dimension in der Theologie Martin Luthers
Immanuel Kant
13. John Rawls und Jürgen Habermas: zwei Konzepte des 20. Jahrhunderts
14. Ein Thema der angewandten Ethik nach eigener Wahl

Literatur

1. Wilfried Härle, Dogmatik, 3. Aufl., Berlin/New York 2008
2. Christopher Frey, Repetitorium der Dogmatik, 7.Aufl., Waltrop 2000
3. Heinrich Ott / Klaus Otte, Die Antwort des Glaubens. Systematische Theologie in 50 Artikeln, 3.Aufl. Stuttgart 1981, Nachdruck 1999
4. Horst Georg Pöhlmann, Abriss der Dogmatik, 5.Aufl., Gütersloh 1990
5. Hans-Martin Barth, Dogmatik. Evangelischer Glaube im Kontext der Weltreligionen, Gütersloh 2001
6. Gunda Schneider-Flume, Grundkurs Dogmatik, Göttingen 2004
7. Andersen, Svend: Einführung in die Ethik, 2.Aufl. Berlin/New York 2005
8. Marschütz, Gerhard, Theologisch ethisch nachdenken. Band 1: Grundlagen, Würzburg 2009.
9. Marschütz, Gerhard, Theologisch ethisch nachdenken. Band 2: Handlungsfelder, Würzburg 2011
10. Pieper, Annemarie, Einführung in die Ethik. UTB für Wissenschaft: Uni-Taschenbücher 1637, Tübingen u.a. 2007
11. Müller, Wolfgang Erich: Evangelische Ethik, Darmstadt 2001

III. Allgemeine Kirchengeschichte / Istorie Bisericească Universală

1. Die Geschichte des Urchristentums und die Formierung der christlichen Theologie im 2. Jhd. im Gespräch mit dem Heidentum (Apologeten)
2. Die grossen Alternativen des 2. Jahrhunderts (Gnosis, Marcion, Montanus)
3. Das Verhältnis von Christentum und Staat von den Anfängen bis einschliesslich der „Konstantinischen Wende“.
4. Die ersten vier Konzilien der Alten Kirche (Nikaia, Konstantinopel, Ephesus, 6. Chalcedon)
5. Augustin: Leben, Werk, Wirkung
6. Die Anfänge des Papsttums bis zu Gregor I.
7. Der Investiturstreit
8. Die Reformation in Deutschland 1525–1555
9. Huldrych Zwingli und die Reformation in der Schweiz
10. Johannes Calvin und die Reformation in Westeuropa

11. Die katholische Reform und Theologie: vom Tridentinum bis zum Zweiten Vatikanischen Konzil
12. Der Pietismus und seine Hauptvertreter: Spener, Francke, Zinzendorf
13. Die Erweckungsbewegung des 19. Jahrhunderts
14. Kirchen und Weltkrieg, Christentum und Totalitarismus

Literatur

1. Hauschild, Wolf-Dieter: Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte, Bd.I. und II. Gütersloh 1999;
2. Heussi, Karl: Kompendium der Kirchengeschichte, Tübingen, 16. Aufl.1981;
3. Kottje, Raymund/Moeller, Bernd: Ökumenische Kirchengeschichte, München, 3 Bände 1980ff;
4. Schmidt, Kurt Dietrich: Kirchengeschichte, Göttingen, 2. Aufl.1979;
5. Moeller, Bernd: Geschichte des Christentums in Grundzügen, München 1980;
6. Franzen, August: Kleine Kirchengeschichte, Freiburg-Basel-Wien, 25. Aufl. 2005;
7. Jedin, Hubert (Hg.): Handbuch der Kirchengeschichte, VII.Bände, Freiburg-Basel-Wien 1962 ff.
8. G. Haendler/ K.Meier/J. Rogge: Kirchengeschichte in Einzeldarstellungen, Berlin 1983
9. H. Obermann u.a. (Hg.): Kirchen- und Theologiegeschichte in Quellen, 5 Bände, Neukirchen-Vluyn 1977 ff
10. D. Steinwede (Hg.): Erzählbuch zur Kirchengeschichte, 2 Bände, München 1990

Director departament,
Radu Racovițan